

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

۷۵. تبصره (۱۳) بند (الف) جزء «۲»

(بودجه هلال احمر)

مقدمه

در جزء «۲» از بند «الف» تبصره «۱۳» لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور، ۴۲ درصد از درآمدهای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور بجز درآمد حاصل از تعویض سندهای مالکیت (تکبرگی) موضوع ردیف درآمدی ۱۴۰۱۴۱ و ماده (۱۵) قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳ به عنوان درآمدهای اختصاصی جمعیت هلال احمر منظور شده است.

مشخصات لایحه
دوره دهم - سال سوم
شماره ثبت:
۵۲۵

متن این جزء از تبصره به این شرح است: «در اجرای بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۲/۸ چهل و دو درصد (۴۲٪) از درآمد ردیف ۱۶۰۱۵۷ بجز درآمد حاصل از تعویض سندهای مالکیت (تکبرگی) موضوع ردیف درآمدی ۱۴۰۱۴۱ و ماده (۱۵) قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ به عنوان درآمد اختصاصی جمعیت هلال احمر ذیل ردیف ۱۳۱۰۰۰ منظور می‌شود».

شماره چاپ:
۱۳۴۷
تاریخ چاپ:
۱۳۹۷/۱۰/۵

این بند در قسمتی از بند «الف» تبصره «۱۳» قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور نیز وجود دارد که در لایحه بودجه سال آینده تکرار شده است.

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات حقوقی

«در اجرای بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، چهل و دو درصد (۴۲٪) درآمد ردیف‌های ۱۶۰۱۵۷ و ۱۴۰۱۴۱ بجز درآمدهای موضوع ماده (۱۵) قانون جامع حدنگار مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ عنوان درآمد اختصاصی جمعیت هلال احمر ذیل ردیف ۱۳۱۰۰۰ منظور می‌گردد».

این گزارش به پیشینه تقنینی و بررسی حقوقی این قسمت از تبصره «۱۳» و ارائه پیشنهادها برای رفع ایرادات آن می‌پردازد.

مشخصات گزارش

بررسی موضوع

قانون حدنگار (کاداستر) کشور که در تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ به تصویب مجلس رسیده، به نحوه اجرای طرح جامع ملی حدنگار پرداخته و احکام مورد نیاز آن را بیان کرده است. در این قانون متولی اصلی اجرای طرح حدنگار، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تعیین شده و سایر دستگاه‌های اجرایی مکلف به همکاری با این سازمان هستند.

شماره مسلسل:
۲۴۰۱۶۳۲۵
تاریخ انتشار:
۱۳۹۷/۱۱/۲۳

در ماده (۱۷) این قانون این گونه آمده است: «این قانون از تاریخ ۱ / ۱ / ۱۳۹۴ لازم‌الاجراء است و صد درصد (۱۰۰٪) درآمد ناشی از اجرای آن جهت تأمین هزینه‌های ناشی از اجرای تکالیف مقرر در قانون با ایجاد ردیف خاص به سازمان اختصاص می‌یابد». بر اساس این ماده تمامی درآمدهای اختصاصی ناشی از اجرای این قانون به سازمان ثبت اختصاص یافته است. در بررسی مواد این قانون می‌بینیم که مواد (۱) تا (۴) و (۶) تا (۱۰) و (۱۲) تا (۱۴) و (۱۶) تا (۲۰) به تکالیف سازمان ثبت و سایر دستگاه‌ها و نحوه اجرای طرح کاداستر کشور پرداخته و درآمدی از اجرای آنها متصور نیست و تنها مواد (۵)، (۱۱) و (۱۵) این قانون هستند که درآمدی را ایجاد می‌نمایند.

از سوی دیگر طبق بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال‌احمر کشور، ۴۲ درصد از درآمدهای ناشی از حق‌الثبت اسناد رسمی کشور به جمعیت هلال‌احمر اختصاص یافته است.

حال سؤال اصلی این است که درآمدهای موضوع ماده (۱۷) قانون حدنگار کدامند که باید آنها را از کسر ۴۲ درصد مذکور در بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال‌احمر استثنا نمود؟ در پاسخ به این سؤال مطالب زیر بیان می‌شود:

۱. در جزء «۲» مذکور از بند «الف» لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ آمده است که **چهل و دو درصد (۴۲٪) از درآمد ردیف ۱۶۰۱۵۷ بجز درآمد حاصل از تعویض سندهای مالکیت (تک‌برگی) موضوع ردیف درآمدی ۱۴۰۱۴۱ و ماده (۱۵) قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ به عنوان درآمد اختصاصی جمعیت هلال‌احمر ذیل ردیف ۱۳۱۰۰۰ منظور می‌شود.**

در این تبصره درآمدهای ناشی از اجرای ماده (۱۵) قانون حدنگار و درآمدهای ناشی از تعویض اسناد مالکیت تک‌برگی، درآمد اختصاصی اجرای قانون حدنگار فرض شده و سایر درآمدهای سازمان ثبت مشمول حکم بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال‌احمر تلقی شده است.

۲. در بودجه سال ۱۳۹۷ صرفاً درآمدهای ماده (۱۵) قانون مذکور از کسر ۴۲ درصد استثنا شده بود، لکن در بودجه سال آینده درآمدهای تعویض اسناد مالکیت تک‌برگی (موضوع ماده (۱۱) قانون حدنگار کشور) نیز بدان اضافه شده است.

۳. حال سؤال این است که آیا در قانون حدنگار کشور درآمد دیگری برای سازمان ثبت متصور است که باید طبق ماده (۱۷) این قانون ذیل ردیف خاص برای اجرای قانون حدنگار به سازمان ثبت اختصاص یابد؟

۴. اختلافی در اختصاصی بودن درآمدهای موضوع ماده (۱۵) قانون حدنگار وجود ندارد. این ماده بیان می‌دارد: «سازمان مکلف است در صورت تقاضا، نقشه‌های حدنگار را در قبال وصول هزینه مطابق تعرفه قانونی به مالک یا قائم مقام وی یا دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ارائه کند».

۵. همان گونه که بیان گردید علاوه بر ماده (۱۵)، مواد (۵) و (۱۱) قانون حدنگار نیز درآمدزا هستند. ماده (۱۱) قانون حدنگار بیان می‌کند: «سازمان مکلف است ظرف مهلت پنج سال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه اسناد مالکیت دفترچه‌ای را به اسناد مالکیت حدنگار تبدیل کند. برای این منظور کلیه دارندگان اسناد مالکیت دفترچه‌ای اعم از دستگاه‌ها و اشخاص خصوصی مکلفند در زمان‌بندی مشخصی که در هر منطقه به وسیله سازمان اعلام می‌شود، سند خود را به سازمان ارائه کنند.

تبصره - پس از اتمام مهلت پنج‌ساله مذکور ارائه هرگونه خدمات ثبتی به اشخاص منوط به تعویض اسناد مالکیت دفترچه‌ای می‌باشد».

این ماده تکلیف جدیدی برای سازمان ثبت ایجاد کرده است. این تکلیف که همان تعویض اسناد دفترچه‌ای است، جزء عملیات ثبت رسمی اسناد محسوب نمی‌شود و خدمت ثبتی جداگانه‌ای است که طبق قانون حدنگار ایجاد شده و در نتیجه درآمدهای ناشی از آن باید جزء درآمدهای اختصاصی اجرای این قانون در نظر گرفته شود و در نتیجه طبق ماده (۱۷) این قانون صد درصد به سازمان ثبت اختصاص یابد. بنابراین درآمدهای موضوع این ماده باید به درآمدهای موضوع ماده (۱۵) قانون حدنگار در تبصره «۱۳» لایحه بودجه الحاق گردد که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ بر خلاف قانون بودجه سال ۱۳۹۷ به درستی این موضوع اشاره شده است. ۶. ذیل ماده (۵) قانون حدنگار بیان می‌کند که کلیه استعلامات ثبتی باید به صورت آنی و الکترونیک پاسخ داده شود. توضیح آنکه پاسخ به استعلامات ثبتی، مصداق ثبت رسمی نمی‌باشد؛ لذا درآمد حاصل از استعلامات ثبتی، درآمد حاصل از حق‌الثبت سند رسمی محسوب نمی‌شود و در نتیجه مشمول بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال‌احمر نخواهد بود. با توجه به این موضوع درآمدهای ذیل ماده (۵) نیز باید مانند ماده (۱۵) از حکم تبصره «۱۳» مستثنا گردد.

ارائه پیشنهادها

۱. پیشنهاد اول - با توجه به اینکه درآمدهایی که از حق‌الثبت اسناد رسمی توسط سازمان ثبت در سیستم حدنگار دریافت می‌شود نیز به ردیف ۱۶۰۱۵۷ واریز می‌شود، پیشنهاد اصلی این است که این درآمد علی‌الرأس به ردیف‌های مخصوص حق‌الثبت اسناد رسمی واریز گردد و ردیف ۱۶۰۱۵۷ تنها اختصاص به درآمدهای مواد (۵) و (۱۵) قانون جامع حدنگار داشته باشد که در این صورت عنوان ردیف ۱۶۰۱۵۷ پس از کسر درآمدهای ناشی از حق‌الثبت اسناد رسمی در سیستم جامع حدنگار و انتقال آن به سایر ردیف‌های درآمدی مذکور، از عبارت «درآمد حاصل از اجرای قانون جامع حدنگار» به عبارت «درآمد ناشی از پاسخ به استعلامات ثبتی الکترونیک موضوع ماده (۵) قانون جامع حدنگار و درآمدهای ناشی از ماده (۱۵) قانون مذکور» تغییر یابد.

در این صورت جزء «۲» بند «الف» تبصره «۱۳» لایحه بودجه نیز موضوعیت خود را از دست داده و باید حذف شود.

۲. پیشنهاد دوم - در صورت عدم پذیرش پیشنهاد اول، با توجه به مطالب بیان شده، درآمدهای پاسخ به استعلامات ثبتی ذیل ماده (۵) قانون حدنگار کشور، جزء درآمدهای اختصاصی حاصل از اجرای این قانون محسوب می‌شود و طبق ماده (۱۷) این قانون باید صد درصد به سازمان ثبت اختصاص یابد و در نتیجه باید به درآمدهای موضوع ماده (۱۵) قانون حدنگار در تبصره «۱۳» لایحه بودجه الحاق گردد. در این صورت پیشنهاد می‌شود قسمت مرتبط با بودجه سازمان ثبت اسناد و املاک در بند «الف» تبصره «۱۳» لایحه بودجه کل کشور به شرح زیر اصلاح شود:

«در اجرای بند «۱» ماده (۱۷) قانون اساسنامه جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۲/۸ چهل‌ودو درصد (۴۲٪) از درآمد ردیف ۱۶۰۱۵۷ بجز درآمد حاصل از تعویض سندهای مالکیت (تک‌برگی) موضوع ردیف درآمدی ۱۴۰۱۴۱ و ماده (۱۵) قانون جامع حدنگار (کاداستر) کشور مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۱۲ و درآمدهای پاسخ به استعلامات ثبتی موضوع ذیل ماده (۵) قانون مذکور، به عنوان درآمد اختصاصی جمعیت هلال‌احمر ذیل ردیف ۱۳۱۰۰۰ منظور می‌شود.»